

Wat stelt dit voor?

Vraag aan de kenners van Oud-Friesland

OKS

Ottema-Kingma Stichting

© 2022 OKS-transcriptie

WAT STELT DIT VOOR?

Vraag aan de kenners van Oud-Friesland

In het Friesch Museum bevindt zich gedurende eenigen tijd een aquarel, waarvan bovenstaand een afbeelding.

Het is geen groot kunstwerk, maar het ontleent zijn waarde aan het feit, dat het een voorstelling geeft van een stadsgezicht ruim 100 jaar geleden. De aquarel is gesigneerd P. C. Hamstra 1836. Dit zal zijn Pieter Hamstra, zoon van Coenraad Hamstra en Geertruida Berkenblij, geb. te Leeuwarden 10 September 1812, overleden te Harlingen 29 October 1879.

Het stelt blijkbaar een gezicht op een kleine zeehaven voor. De klederdracht van vrouw Hamstra, die in de open deur van haar hoeden- en kousenwinkel staat en ook die van het kleine boertje, dat voor het raam staat, laten ons zien, dat wij te doen hebben met een stadje in Friesland, een zeehaventje, zooals o.a. blijkt uit de lichtbaak, die rechts van de dubbele ophaalbrug staat.

De winkelier naast de erven Hamstra heeft een kruideniers- of comestibles-winkel, wat o.a. blijkt uit de hammen, die naast de voordeur hangen. In oud-Nederlandsch had men daar een aardigen naam voor n.l. „Vettewarier“, als man, die vette waren verkocht: hammen, vetkaarsen, talk en ander vet in vaten enz.

Er zijn vele aardige oudheden op de prent te zien. De dame met den omslagdoek, die met van der Werf staat te praten; de dienstmeid, die staat toe te hooren; de dames en heeren op den achtergrond, allen in typische klederdracht van omstreeks 1830. Typisch is ook het sleepje, waarop vaten worden geladen en het pakhuys ter linker zijde met de gesloten blinden.

Ook van der Werf krijgt blijkbaar een vat met vet of iets dergelijks dat uit de beurtman, die voor den wal ligt, is uitgeladen en dat nu over de keien naar den winkel gerold wordt.

In de familie, van wie de aquarel enkele jaren geleden werd verkregen, was blijkbaar niet meer bekend wat de voorstelling was. Met een oude hand was op de achterzijde geschreven: „Dit heet de Kelders in Friesland“. Een opheldering geeft dit opschrift niet. Dat de teekenaar Hamstra in Harlingen heeft gewoond en er gestorven is en dat in de haven een jacht met beeldhouwden spiegel ligt, dat doet denken aan het jacht van de Admiraliteit van Friesland, dat in de haven van Harlingen was gestationeerd, doen aan de mogelijkheid denken, dat ook onze voorstelling op Harlingen betrekking heeft. Het zou misschien het eind van de Noorderhaven kunnen zijn?

Er zijn echter ook tegenstrijdigheden, b.v. het feit, dat aan de overzijde van de haven geen huizen staan, terwijl ook de dubbele ophaalbrug mij niet van oude platen van Harlingen bekend is. Het is dus niet uitgesloten, dat de voorstelling op een ander Friesch havenstadje betrekking heeft. In Dokkum bijvoorbeeld kwam in de stadsgracht een dergelijke dubbele ophaalbrug voor, doch verder heb ik toch ook geen reden om aan deze vroegere zeehaven te denken, die in 1836 althans al lang geen zeehaven meer was.

Mijn vraag is nu, wie, die deze afbeelding ziet, is topografisch genoeg ter plaatse bekend om een juiste opheldering te geven? Er zijn genoeg gegevens in de prent aanwezig om een juiste aanwijzing mogelijk te maken. Daar de waarde van de prent gelegen is in de voorstelling, is een topografisch juiste omschrijving voor het Friesch Museum dus van belang.

Inlichtingen worden gaarne ingewacht bij:

NOTARIS OTTEMA, Leeuwarden

Wat stelt dit voor?

Vraag aan de kenners van Oud-Friesland

In het Friesch Museum bevindt zich gedurende eenigen tijd een aquarel, waarvan bovenstaand een afbeelding. Het is geen groot kunstwerk, maar het ontleent zijn waarde aan het feit, dat het een voorstelling geeft van een stadsgezicht ruim 100 jaar geleden. De aquarel is gesigeneerd P.C. Hamstra 1836. Dit zal zijn Pieter Hamstra, zoon van Coenraad Hamstra en Geertruida Berkenbijn, geb. te Leeuwarden 10 September 1812, overleden te Harlingen 29 October 1879.

Het stelt blijkbaar een gezicht op een kleine zeehaven voor. De kleederdracht van vrouw Hamstra, die in de open deur van haar hoeden- en kousenwinkel staat en ook die van het kleine boertje, dat voor het raam staat, laten ons zien, dat wij te doen hebben met een stadje in Friesland, een zeehaventje, zooals o.a. blijkt uit de lichtbaak, die rechts van de dubbele ophaalbrug staat.

De winkelier naast de erven Hamstra heeft een kruideniers- of comestibles-winkel, wat o.a. blijkt uit de hammen, die naast de voordeur hangen. In oud-Nederlandsch had men daar een aardigen naam voor n.l. „Vettewarier“, als man, die vette waren verkocht: hammen, vetkaarsen, talk en ander vet in vaten enz.

Er zijn vele aardige oudheden op de prent te zien. De dame met den omslagdoek, die met van der Werf staat te praten; de dienstmeid, die staat toe te hooren; de dames en heeren op den achtergrond, allen in typische kleederdracht van omstreeks 1830. Typisch is ook het sleepje, waarop vaten worden geladen en het pakhuis ter linker zijde met de gesloten blinden.

Ook van der Werf krijgt blijkbaar een vat met vet of iets dergelijks dat uit de beurtman, die voor den wal ligt, is uitgeladen en dat nu over de keien naar den winkel gerold wordt.

In de familie, van wie de aquarel enkele jaren geleden werd verkregen, was blijkbaar niet meer bekend wat de voorstelling was. Met een oude hand was op de achterzijde geschreven: „Dit heet de Kelders in Friesland“. Een opheldering geeft dit opschrift niet. Dat de teekenaar Hamstra in Harlingen heeft gewoond en er gestorven is en dat in de haven een jacht met gebeeldhouwden spiegel ligt, dat doet denken aan het jacht van de Admiraliteit van Friesland, dat in de haven van Harlingen was gestationeerd, doen aan de mogelijkheid denken, dat ook onze voorstelling op Harlingen betrekking heeft. Het zou misschien het eind van de Noorderhaven kunnen zijn?

Er zijn echter ook tegenstrijdigheden, b.v. het feit, dat aan de overzijde van de haven geen huizen staan, terwijl ook de dubbele ophaalbrug mij niet van oude platen van Harlingen bekend is. Het is dus niet uitgesloten, dat de voorstelling op een ander Friesch havenstadje betrekking heeft. In Dokkum bijvoorbeeld kwam in de stadsgracht een dergelijke dubbele ophaalbrug voor, doch verder heb ik toch ook geen reden om aan deze vroegere zeehaven te denken, die in 1836 althans al lang geen zeehaven meer was.

Mijn vraag is nu, wie, die deze afbeelding ziet, is topografisch genoeg ter plaatse bekend om een juiste opheldering te geven? Er zijn genoeg gegevens in de prent aanwezig om een juiste aanwijzing mogelijk te maken. Daar de waarde van de prent gelegen is in de voorstelling, is een topografisch juiste omschrijving voor het Friesch Museum dus van belang.

Inlichtingen worden gaarne ingewacht bij:

NOTARIS OTTEMA, Leeuwarden

Illustratie:

● P.C. Hamstra, Leeuwarden - Gouache. Gezicht op een haven, mogelijk te Harlingen. – Fries Museum, Leeuwarden - Collectie Koninklijk Fries Genootschap, objectnummer S10219

Leeuwarder Courant
15-04-1941